

(המשך מעמוד 15)

בחרונו היו אלה תלמידי הרב הקוק, שבולטים ביניהם הרב משה לוינגר ואחרים, שניהלו מאבק בנוסח של... רונאם פה ורונאם שם" למען תקיעת יתר בחברון.

תלמידיו של הרב קוק פעלו ברמות שונות של המפר"ל, וכבר בשלבים הראשונים שלאחר מילחמת-ששת הימים הם הגיעו לעימות חזיתי עם המיסר המפלגתי. את עקרו ניסח מאוחר יותר אחד מראשי גוש-אמונים, גרשון שפט, שקבע: "אומנם היו הישגים הרבה למפר"ל בתחומי שבת וכשרות, אבל אי-אפשר להשיג כאמצעותם את ארץ-ישראל".

באן הצטרפו למסע המשיחי של תלמידיו הרב קוק גורמים לא דתיים, שפירסמו את העצומה הראשונה למען ארץ-ישראל השלמה. התמו עליה בוי

מהתנחלות קריית-ארבע להפגנות-התנחלות כשומרון, כמתנחלים מיקצועיים. רק אחרי שנתיים של פריקת-חוק, הפגנות והתנחלות ליוות-דמה בסכסטיה, הם הגשימו את מטרתם בהתנחלות שהוקמה בהרכיבי. הם שיכללו את טכניקת ההפגנות וההתנחלויות הפוליטיות. מההתנחלות ב-1968 בחברון ועד להרכיבי ב-1980 הם יצרו את מפת-ההתנחלויות של גוש-אמונים. הם היוו את "ההתנחלות הניידת" של הגוש.

קצובר את פליקס הכתיבו לממשלת-ישראל את הכללים של משימות התי-נחלויות גיאורסיסיות, שמטרתן היתה, כמאמר משה סימון, לתקוע סכין בלב הפלסטיניזם.

כאשר קצובר-אפליקס התריינו עם שריהביסחון השונים (משה דיין, שימעון פרס

ח"כ פורת חיסול בשלושה מנדטים

ועור וייצמן) על שומרון "מלא ביהודים", הם היו נכונים לכל פיתרון שיביא יהודים להתישב שם. הם היו מוכנים לקבל פשרות של "כיתספר" שדה" ליד בעל-החצור, או "מחנה ארכיאולוגים" בשילה, ושאר שקרים סמנטיים, שהיו בסופו של דבר לנקודת-יישוב כמפת גוש-אמונים.

אלא שקצובר-אפליקס היו מיעוט, שהעיד על עצמו כעל רוב. שניהם המחישו את אמת הגוש, שהיא: רק מתימעט מבין חבריו היו נכונים לוותר, לחיי נודדים וסגפנות ולמאבק מתמיד.

מנהיגי הגוש ואנשיו היו אמונים, מראשית דרכם, על קשרים הדוקים עם כליהתיקשורת.

השאר נתן אלתרמן, אורי צבי גרינברג, שיי עגנון, חיים הזו, יהודה בורלא, חיים גורי, משה טבנקין, בני מהרשק ואחרים — כולם מתומכיו המסורת האקטיביסטית במיסלגות החילוניות השונות.

במהלך הקמת קריית-ארבע התחבר קצובר למנחם פליקס, מתנחל אחר. השניים התחילו לבשל את רעיון הגרעין שיתנחל בשומרון, בשכם, שכן, לדעתם, בחברון כבר יוצקה התשתית ליישוב יהודי. שניהם היו מחולליו של גרעין אלודמורה, הגרעין-המתנחל הייצוגי של גוש אמונים. כמאבק חסר-תקדים הכריע גרעין זה את ממשלת ישראל.

עשר פעמים יצאו קצובר-אפליקס

אפוזיציה בשטחים הכבושים

מילחמת-הלבנון והרג-היתר של חיילי ישיבות-ההסדר במילחמה זו הביאו שבר על הקונצנזוס ששרר עד למילחמה בקרב המתנחלים בשטחים הכבושים. בראש שבר זה ניצבים הרב אהרון ליכטנשטיין, ראש ישיבת הר עצינן באילון-שבות שבגוש-עצינן, והרב יהודה עמיטל, אף הוא רב באותה ישיבה. בראיון משותף שהשניים העניקו למעריב (7 בינואר '83), הם העלו דיעות של כפירה עלדרכו של גוש-אמונים.

בין השאר אמרו שני הרבנים:

הרב ליכטנשטיין: "אם נגיע למצב, שבו ייראה כי הקמת מדינה פלסטינית היא התשובה לשלום — יהיה צורך להרהר בסוגיה זו מחדש; אם נגיע למסקנה שאומנם יכולה לקום איזו מדינה יציבה, שלא תהווה פתח לגורמים עוינים להתמקם בה כדי להתקיף ממנה את ישראל — צריך להשאיר פתוחה גם את האפשרות הזו..." הרב עמיטל: "אם יוצרו סיכויים לשלום אמת וסופי עם הערבים, ובעיקבות זה יוצרו סיכויים לעצירת הירידה ולתנועת עליה גדולה, תעמוד השאלה אם להעדיף יותר יהודים בארץ-ישראל, כפחות אדמת-קודש תחת שילטון יהודי, או פחות יהודים בארץ-ישראל, ויותר אדמת-קודש תחת שילטון יהודי, נעדיף לבחור באפשרות הראשונה..."

מוסיף הרב עמיטל, כחוזר-בתשובה מחלומות המשיחיות הדתית-לאומנית: "הקו הניצוי-מיליטנטי, שהפך להיות הקו הדומיננטי בחוגים מסוימים בתוך היהדות הדתית, לא זו בלבד שהוא נוגד את רוח התורה, את רוח היהדות ואת דרכה של היהדות הדתית... הוא מחליש את נכונות העם להילחם בעת מיבחן..." על התנהגותו של השר אריאל שרון במילחמת-הלבנון אמר הרב ליכטנשטיין: "הקו שנוקט השר שרון הוא קו של משיחיות-שקר. אינני שונא את שרון, ואינני מזלזל בציונות שלו, אך יש לו חלומות. הוא חושב שיכול לפתור את כל הבעיות הפלסטיניות והערביות..."

כאשר נתנו נציגי המפד"ל בכנסת את קולם נגד הקמתה של ועדת-חקירה ממלכתית בעניין הטבח בצברה ושאתילא, פירסם הרב עמיטל "גילוי-דעת" לתלמידיו שבישיבות-ההסדר: "פרשת הטבח בבניירות נעשתה בשעה שהיתה כבושה בידי צבא-ישראל, וגרמה מכה. מעבר להיבטים המוסריים הזועקים עד לב השמיים ולחילול-השם. אנו עומדים לפני יום-כיפור, ואני כולי חרד ורועד מאימת יום-הדין. מצער הדבר שניציגי היהדות הדתית בממשלה ובכנסת לא היו מודעים לכך, ובהצבעתם העדימו את כבוד ראש-הממשלה על כבוד שמיים..." כיום מתנהל מאבק של ראשי גוש-אמונים לא רק נגד הממשלה ומיסודם הפרלמנטרי, אלא גם נגד האופוזיציה מבית של הרבנים ליכטנשטיין ועמיטל.

קודם שיצאו להפגנות-ההתנחלות שלהם נהגו לזמן עיתונאים למקומות-הריכוז שלהם, כדי שאלה ילוו אותם וידווחו על מעשיהם. הם ידעו

במאי 1974 התכנס לראשונה הגוף המאולתר, הנקרא "מוכירות גוש אמונים", ובו רוב מכריע לחובשי הכיפות-הסרוגות, לרבנים ולכוגרי

אנשיהגוש מוציאים נשק מירי חייל בדרך להתנחלות אידיאלים מפוברק למען הטלוויזיה

ישיבות. אליהם חברו השותפים החילוניים של הגוש: אליעזר ליבנה, משה שמיר וצבי שילוח.

מראשיתו, היה גוש-אמונים בעל מיבנה אירגוני יוצא-דופן בתנועות חוי"מימסדיות. בגוש לא חולקו מעולם ברטיסיהבר ולא ניגבו דמי-חבר קבועים. מידת השותפות והחברות ומחירה נשארו לשיקול-דעתו של כל אורח ואורח.

בדרך מידע מס' 1 הגדרו אנשי גוש-אמונים את עצמם: "תנועה ספונטאנית, ללא כרטיס-חבר וללא מוסדות, תנועה שהגדרתה עדיין הלב נעשתה, תנועה שמרכיבה העיקרי הוא הלב המלא הרגשת אחרות ואחריות — גוש אמונים". האירגון הממוסד היחידי של גוש-אמונים הוא אירגון-ההתיישבות אמנה, שהוקם בקיץ 1976. מנגנון-ההתיישבות אמנה הקים עד כה 12 גרעינים, ועסק בגיבושם. כיום משמש אמנה כאירגון אוטונומי כלכלי. זהו האירגון היחידי של הגוש שהוא דמוקרטי במיבנהו.

כרומה לתנועות-ימין קיצוניות אחרות בעולם, נהנה גוש-אמונים, בראשית דרכו, ממימון שיר של תעשיינים ובנקאים עתיריהו. כרוגמה

לומר, לנוכח מצלמות-הטלוויזיה ומיקרופוני הרדיו, את סיסמותיהם.

כלייהתיקשורת העניקו מימד-רבות לגוש-אמונים, ועזרו ליצור את הבלוף. המחשה לניצול כליהתיקשורת, נוסח גוש-אמונים, המאפיינת את גישת הגוש לכלייהתיקשורת, היתה כמאבק בין המתנחלים לממשלה בדצמבר 1975. בעת הפגנת ההתנחלות בסכסטיה, כאשר הגיע למקום שריהביסחון, שימעון פרס, ותבע את פיני המתנחלים, פרץ מתוך אוהל הדיוניים הרב לוינגר לעבר מצלמות הטלוויזיה, כשהוא קורע בהפגנות את בגדיו, כאות אבל.

המצלמות אהבו את זה. לצוות הטלוויזיה היה סקופ מצולם. ואילו לעיני הציבור הוצגו התנחלויות-הרמה כהתגשמות האידיאלים של רור מגשים, דור-אידיאלים.

מאמנים אפלים

וש אמונים מחזיק מזכירות מאולתרת, שמעולם לא נבחרה בבחירות כלשהן.

מילון "גוש-אמונים"

כמו אצל כל תנועה לאומנית-משיחית פנאטית, נוצר בעשר שנות גוש-אמונים מילון קצר של מילים ומונחים, שיש בכוחן לחשוף את העמדות הפוליטיות קיצוניות ומיליטנטיות. מילון זה מעיד גם על האלימות המחשבתית של ראשי הגוש:

אובדן העצמאות - הגדרת "כניעתה" של ממשלת-ישראל להנרי קיסינג'ר; בהסכס-הנסיגה הראשון.

ממשלת "הספר הלבן" - כינוי לממשלות המערך והליכוד כאחד, ערך המצוטט מהלקסיקון הפרטי של מנחם בגין בימי המנדט הבריטי.

יודניין - יוחס ליצחק רבין, בתקופה שבה שימש כראש-ממשלה, על ייחסו להתנחלות בשטחים הכבושים, והכרתו שיהיה מוכן לבוא לגוש-עציון כשבירו דרכו. **היטלר שעל הנילוס** - כינוי לנשיא מצרים, אנוואר אל-יסאדאת, מפי משה שמיר.

הרודן המצרי - כניל על מי שקל הכינוי שבו השתמשו בישראל של שנות ה-50 כלפי גמאל עבד-אל נאצר.

גבולות אושוויץ - כינוי לגבולות הקריהירוק. **בעל הגויה ו ג' בוי** - כינויים להנרי קיסינג'ר, בעת מסעההדילוגים שלו להפרדת הכוחות.

ייבסקים + מומרים + בוגדים - כינוי לישראלים מאנשי השמאל והמרכז, המגלים הבנה לבעייה הפלסטינית. (ייבסקים היו חברי המיגזר היהודי של המפלגה הבלושביקית ברוסיה).

מרכז ההסתה - כינוי לאוניברסיטת ביר-זית. **הסוס הטרויאני** - כינוי למשה דיין, בתקופות שבהן כיהן כשר-ביטחון וכשר-החץ. ראשי הגוש ראו בו אויב.

גירוש מית - (על מי שקל גירוש ספרד) כינוי של הגוש לפינוי ימית. **אסון + שלום ממאיר + שלום של אובדן דרך + שלום של שואה מתקרבת** - כינויים להסכס-השלום עם מצרים.